

# SÁROSPATAKI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYEI

Sárospatak – tanulmányút  
2018. április 7.

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:  
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020 



MAGYARORSZÁG  
KORMÁNYA

Európai Unió  
Európai Szociális  
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

## BEVEZETŐ GONDOLATOK

**Három fáklyám ég: *Hit, Haza, Emberiség.***



# A GYŰJTEMÉNY

- A Tudományos Gyűjtemények a Tiszáninneri Református Egyházkerület intézménye, a Sárospataki Református Kollégium keretei között működik.
- A reformáció során létrejött Kollégium hagyományai határozzák meg szellemiségét.



# GYŰJTEMÉNYEK

- Nagykönyvtár
- Múzeum
- Levéltár
- Cs.Szabó László könyvtára
- Adattár
- Zoványi Lexikon

# NAGYKÖNYVTÁR

- Profiljának kialakulása
- Az ország oktatás-, nevelés- és művelődéstörténetében számottevő iskolai könyvtár
- Tervszerű szerzeményezési programját sokáig csak az iskola szükségletei határozták meg
- Tudatosan törekedett a magyar nemzeti kultúra értékeinek gyűjtésére és őrzésére.



# NAGYKÖNYVTÁR

## **Katalógus**

- A Nagykönyvtár állományát egyelőre hagyományos, de jól használható nyilvántartó és feltáró apparátusai teszik kutathatóvá
- Az 1990-es évek második felétől épül a Nagykönyvtár számítógépes katalógusa
- Mivel a könyvtár elsődlegesen egyházi könyvtár, elsődlegesen a 2-es főcsoportba tartozó (vallási, egyházi munkák) számítógépes feldolgozása indult el
- Jelenleg mintegy 40.000 rekord található ebben a katalógusban

## **A Kézirattár**

- Anyagának helyrendi kötetkatalógusa és betűrendes szerzői névkatalógusa van. Hasonló az apparátusa a Kézirattár két önálló részlegének, az Analektárnak és a Levelestárnak.

# NAGYKÖNYVTÁR

## Folyóirattár

- Önálló betűrendes, a meglévő évfolyamokat, számokat regisztráló címkatalógusa, az Iskolai Értesítők Számának szintén önálló földrajzi, ezen belül az évfolyamokat rögzítő iskolai névkatalógusa van.

## Kisgyűjtemények

- A Nagykönyvtár két kisgyűjteménye közül a Gyászjelentés-gyűjtemény a gazdagabb, nagyjából 20 ezer darabból álló anyaga a családnevek betűrendjében, dobozokban tárolódik.

*(Forrás: Szentimrei Mihály: A Sárospatak Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei.)*

# A LEVÉLTÁR

- A szabadságharc leverését követően megszűnt a Kollégium diákönkormányzati adminisztrációja. Ekkor került sor a seniori és contrascribai archívumból az anyag ideiglenesen a könyvtárba, de a valóságban sokáig nem volt gazdája.
- **1889-ben a Kollégium levéltárát Sárospatakon egyesíték az Egyházkerület levéltárával.** Ezt Miskolcra is hozták és még hozzájuk csatolták a Kollégium hivatalaiban levéltárivá érett anyagot és az addig a régészeti múzeumban tárolt középkori és *Rákóczi-kori okleveleket és céh-iratokat.*
- A Levéltáron belül önálló rétegek még a *miskolci Lévy József Református Főgimnázium* 1821-től gyűlt iratainak töredéke, valamint Sárospatak mezőváros és közbirtokosság zömmel gazdasági vonatkozású, 1567-1910 között, a sárospataki Vöröskereszt 1899-1939 és a sárospataki Vadásztársaság 1923-1941 között keletkezett iratai. Ezen kívül mintegy 25 családi levéltár is az állomány része.
- **A Levéltár legrégebbi okmánya egy 1294-ből származó.**



# A MÚZEUM

- Tudományos Gyűjtemények anyaintézete **"múzeum"**, **"gyűjtemény"**, **"szertár"**
- A református kollégium már a 19. század végétől általános gyűjtőkörű múzeum létrehozására törekedett.
- 1930-ban itt nyert elhelyezést az 1880-1930 között kialakult Szépészeti és Műrégészeti Múzeum kb. 200 régészeti, általános történeti és néprajzi tárgyból álló anyaga, s előbb Régiségtár, majd Régészeti és Történeti Múzeum néven élt tovább.
- 1936 - Simándi István - "Museum Physicum"
- 1947. Érmegyűjtemény
- 1952. Faluszeminárium tárgyi néprajzi gyűjteménye is a múzeumba került
- Tiszáninneri Református Egyházkerület gyülekezeteinek használatából kivont, letétként elhelyezett úrasztali terítőkből álló textil-gyűjtemény
- Berna-sor



# KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Dienes Dénes PhD  
Sárospataki Református Kollégium  
Tudományos Gyűjteményei  
reftud@iif.hu

**SZÉCHENYI** 



MAGYARORSZÁG  
KORMÁNYA

**Európai Unió**  
Európai Szociális  
Alap



**BEFEKTETÉS A JÖVŐBE**